

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 3 fl. (6 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
 Pentru România 15 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

„Foaia Poporului” cu 2 florini.

Veste îmbucurătoare aducem cetitorilor nostri și peste tot publicului românesc.

Direcțiunea foilor noastre naționale a băgat de seamă, că mulți din țeranii nostri ar ceti bucuros „Foaia Poporului”, redactată anume pentru trebuințele oamenilor dela țeară, dar’ le lipsesc mijloacele, ca să poată abona foaia cu prețul de 3 fl.

Luând în seamă aceasta, precum și împrejurarea, că în anii din urmă, fiind roada câmpului slabă, lipsele s’au sporit, direcțiunea foilor noastre a hotărît să aducă o jertfă însemnată pentru luminarea poporului. A hotărît să soarească prețul „Foi Poporului” dela 3 fl. la 2 fl. pe an.

Această jertfă numai așa se poate face, dacă, precum credem, numărul abonenților se va spori în mod însemnat. Prețul de 2 florini pe an este așa de mic, încât ori-care dorește a se cultiva pe sine prin cetit, poate să-l dea, în schimbul „Foi Poporului”, care va fi redactată ca și până acum, cu material bogat național-politic, literar, economic și informativ și pe lângă aceasta împodobită cu ilustrațiuni.

Facem deci apel la iubii nostri cetitori, că vestind tuturor scărirea prețului la 2 fl. să stăruiască fiecare a câștiga cât mai mulți noi abonați la foaie.

Aceasta nu este numai în interesul lor propriu, ca să poată avea o foaie bună și ieftină, ci este și un interes național, căci unde intră „Foaia Poporului” intră și lumina deșteptării naționale, ear’ noi datorință avem a aprinde peste tot locul și în cea din urmă colibă țărănească, câte o lumină, să răspândească raze de deșteptare.

Sperăm, că cetitorii nostri își vor face fiecare datorința, și în această nădejde anunțăm, că dela Anul-Nou, 1 Ianuarie 1899, prețul „Foi Poporului” va fi:

Pe un an 2 fl.

Pe un 1/2 an 1 „

ear’ în România: 10 lei anual.

Pentru „Foaia Poporului”.

Am pus acest titlu articolului nostru de azi, de oare-ce începând cu Anul-Nou se face la această foaie un lucru, ce rar se întâmplă la foi și cu deosebire la foile noastre românești. În loc să i-se urce prețul, se scadrește la 2 fl. pe an, ceea-ce am adus-o la cunoștința cetitorilor nostri încă în numărul trecut al foi.

Am spus și ceea-ce a îndemnat pe direcțiunea foilor noastre naționale a face această jertfă: este o bunăvoință din partea ei pentru popor, pentru care lucră și luptă Foaia Poporului.

Faptul acesta al direcțiunii este un indemn pentru noi toți de a ne silii să cetim mai mult și cetind să ne adunăm cunoștințe folositoare.

Aci apoi se naște întrebarea, ce să cetim? o întrebare la care am răspuns de mai multe-ori, arătând că e bine să cetim cărți folositoare, scrise anume pentru popor; că pentru a pute avea astfel de cărți trebuie să ne facem biblioteci populare, ear’ unde nu sunt de aceste, să ne însoțim 5, 6, 10 inși, să punem câte puțini bani la olaltă pentru cumpărare de cărți și cărțile să le cetim cu toții pe rând, păstrându-le la unul din noi. În chipul acesta ajungem mai cu ușurință la cărți și putem cu bani puțini ceti mult.

Am spus apoi de alte-ori, și acum o repetim, că afară de cărți este neapărat de lipsă să ne abonăm și să cetim cel puțin câte o foaie de ale noastre naționale. Eată pentru-ce: foile ne dau învățături și sfaturi cum să luptăm pentru drepturile noastre, ne arată ce e bine și ce nu e bine să facem în lupta noastră sfântă pentru neam, lege și drept; protestează împotriva încălcărilor de lege și loviturilor ce ni-se dau de dușmani; ele arată, ca pildă vie pe vrednicii nostri bărbați și luptători naționali, infierează pe cei slabi de ânger și ticăloși dintre noi; cu un cuvânt foile ne arată calea bună și dreaptă în politică, apoi ne dau sfaturi economice, povețe și învățături folositoare pentru vieața de toate zilele, ne dau bucăți de cetire din literatură, ne învață trecutul nostru și ne dau știri despre întâmplări din patrie și din lumea mare.

De aceste și de altele asemenea acestora învață omul, care cetește regulat

cel puțin câte o foaie, și aceste îi sunt de mare folos în lumea de acum, când toate neamurile se silesc să învețe, să înainteze și când cel fără carte e nedreptățit adese de cel mai învățat, de cel mai cu carte. De aceea zicem, că fiecare din noi trebuie să abonăm câte o foaie românească, din casa nici unui țeran de-al nostru să nu lipsească foaia, cum este aceasta la alte neamuri. Chiar și aceia, cari nu știu ceti trebuie să aboneze foi, căci le știu ceti fiii sau nepoții lor.

Ear’ dintre foile noastre noi recomandăm cu toată căldura Foaia Poporului, care, după-cum arată și numele, a fost întemeiată anume pentru popor și să redactează anume pentru trebuințele lui.

Cetitorii nostri regulați cunosc bine foaia aceasta și de aceea nu avem altceva de zis, decât să-i rugăm ca să o lățească pretutindenea și să stăruiască la prieteni și cunoscuți să o aboneze și acestia.

Scărindu’-i-se prețul la doi florini pe an, nu se mai poate zice, că e scumpă, ear’ de altă parte să băgăm bine de seamă, că pe acest preț de nimica foaia numai așa se poate scoate, dacă abonenții se vor înmulți.

La lucru deci toți aceia, cari iubesc Foaia Poporului și voesc, ca ea se poată fi susținută în viitor cu prețul mic de 2 fl.

Infrățirea studenților români, sârbi și slovaci. E un vechiu obicei — răsărit din inspirațiunea stărei grele a popoarelor nemaghiare din patrie — care s’a stabilit între universitarii din Budapesta, ca și între cei dela alte universități din monarchie, de a sârba câte o serată de infrățire. Tinerimea simte mai curând necesitățile poporului, din care face parte. E natural deci, dacă tinerimea noastră, ca și a Sârbilor și Slovacilor, a resimțit mai curând lipsa alianței între popoarele asuprite. De fapt tinerii popoarelor asuprite au celebrat între sine, în repetite rânduri, alianța, care mai târziu, la 1895, s’a proclamat în fața lumii în formă concretă la congresul din Budapesta. De atunci — e și mai firesc — că infrățirile se urmează an de an, fără greș. În estan sârbarea infrățirii s’a făcut la inițiativa Românilor, în 15 Noemvrie n. în „Hotelul național”, unde se ținuse și congresul naționalităților. Au participat peste 100 de studenți și au petrecut între cântece și vorbiri naționale, cum numai se poate, între tinerii reprezentanți ai celor trei popoare asuprite. — Mirare e numai, că nici până azi ziarele ungurești n’au dat alarma despre noua „tradare de patrie”.

Întrunire — oprită. Numai de acestea mai pot exista la noi, Români, de un timp încoace. În urma violențelor cu care stăpânitorii comitatului Arad au impus asupra poporului și sarcina de a plăti hoziile lui Krivány, s'a convocat o adunare populară de protest în Șiria. Dar' autoritățile au oprit-o, cu motivarea obicnuită că s'au convocat numai Români.

În urma acestora, fiind tocmai 2 Decembrie s'a compus, iscălit și trimis din mijlocul adunării ce nu s'a ținut, o telegramă omajială Maiestății Sale Monarhului.

Convocarea congresului pentru alegerea de Metropolit al bisericii române neunite se va face în curând.

Ținerea congresului pe 17/29 Decembrie c. și zilele următoare s'a luat la cunoștință din partea guvernului.

Gendarmii — pedagogi! Până la atâta am ajuns! Gendarmii înarmați și impenați se amestecă în adunările pedagogice ale învățătorilor noștri și străjuiesc și — iau parte la discuții.

Pandurul suprem a ajuns prim-ministru, — de ce se nu ajungă și argații sei impenați »pedagogi«?

Eată faptul:

În 24 Noembrie n. s'a ținut în comuna Balda (pe Câmpie) adunarea Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din protopopiatul Cătinei. La adunare, afară de 12 învățători din tract, n'a participat nimeni, decât preotul local Simeon Pinteș și învățătorul pensionat Ioan Botezan din Șermaș. Au participat însă doi gendarmi, cari au străjuit adunarea dela început până la sfârșitul ședinței, ba, ce-i mai mult, se amestecau chiar și în discuții, atingând unele chestiuni slevate de președintele și de alți membri ai adunării...

Baronul Krieghammer, ministru comun de război, a fost distins din prilejul jubileului cu ordinul Sf. Stefan. Decorarea cu acest înalt ordin ungar este privită de Maghiari ca o aprobare a procedurii lui Krieghammer în afacerea »Hentzi«.

Jubileul împărătesc.

Împăratul și Regele nostru 'și-a s'rbat jubileul de 50 de ani ai domniei sale în Wallsee, în cerc restrâns familiar, fără pompă deosebită.

În Viena însă și în alte orașe ale întinsei noastre monarchii s'au făcut s'rbători strălucite în această zi.

În Viena des de dimineață o imensă mulțime de oameni circula pe strade, ear' prin mulțime apărea câte o ceată de băieți de școală, în șiruri lungi și decorați cu cocarde negre-galbine, mergând la biserică. Asemenea și trupele, în paradă, treceau pe strade la diferite biserici, să asculte serviciul divin. Un public numeros și distins a luat parte cu deosebire la serviciul din biserică Sftului Stefan și Votivă.

La amezai au ținut ședințe festive toate instituturile culturale, precum și alte instituturi. Șirul acestora 'l-a deschis primăria, unde Lueger a ținut un discurs festiv. S'au făcut diferite fundațiuni; capitalul fundațiunilor, făcute cu prilejul jubileului, se urcă la 30 milioane fl. S'rbările s'au încheiat seara, respective noaptea târziu, cu iluminarea orașului. Iluminația a fost de tot splendidă, cu deosebire pe Ring. Primăria a fost iluminată de 72.000 de lumini. Biserica Votivă strălucia în lumină bengalică. La 8 ore corul bisericii a întonat imnul austriac, atunci din pieptul miilor adunate pe Ring, răsuna asurzitor: *Trăească Împăratul*. Pe la 12 ore din noapte stradele erau bine împoporate și oamenii adunați în masse cântau însuflețiți »Gott erhalte«.

Asemenea s'rbări s'au făcut în Praga și în celelalte orașe ale provinciilor austriace, în tot locul manifestându-se iubirea și alipirea însuflețită față de Monarh și în tot locul s'rbând miștia și cetățenii împreună.

În Ungaria Maghiarii, fanatisați și terorisați de presa șovinistă, n'au luat parte la s'rbare decât în măsură mică, sporadic, afară de cercurile oficiale. Numai miștia a s'rbat cu însuflețire și pompă.

În Zagreb asemenea au fost s'rbări frumoase și pline de entuziasm, dar' în preseara zilei studenții au făcut demonstrații antimaghiare. Mai multe sute de studenți s'au adunat la statua lui Iellacici strigând:

— *Jivio hrvatski kralj! Slava Iellachich!* (Trăească regele croat. Mărire lui Iellacici). — *Jos cu Maghiarii!* Studenții au cântat imnul croat și la provocarea poliției s'au disolvat.

În străinătate, prin capitale și alte orașe mai mari au s'rbat ziua sudiții

austriaci și ambasadele și consulatele. În București a fost serviciu divin la catedrala catolică, la care au luat parte Regele, Regina, Mostenitorul de tron, ministrii și alte notabilități.

Cu prilejul jubileului Maiestatea Sa a dat un mare număr de decorații și distincții. În Austria au fost decorați 4000, în Ungaria 300 de persoane.

Crisă în Budapesta.

Situație critică. — Abzicerea ministrului croat. — Temerea de intrigi. — Abzicerea lui Szilágyi. — Căderea lui Bánffy.

Starea, în care se află cabinetul Bánffy, devine tot mai complicată, mai critică. Ziarele din Pesta aduc știrea, că ministrul croat Iosipovich a abdicat în 5 l. c. Faptul a produs mare consternație în partidul liberal, de oare-ce liberalii se tem, că ministrul croat a abzis în urma unor »intrigi«, făcute sau de cătră banul Croației Khuen-Héderváry sau din partea Curței, ca prin aceasta să slăbească partidul liberal și Ungaria în fața pactului. Știrile acestea le lășese guvernamentalii, temându-se, că cei 40 de deputați croați, cari aparțin partidului liberal, nu vor mai sprigini guvernul.

Iosipovich întrebat de un corespondent al ziarului »M—g« a declarat, că motivul abzicerei lui este starea *ex lex*, ce se va crea eventul dela Anul-Nou înainte și pe care el din principiu nu o aproabă. Asupra atitudinii deputaților croați, ministrul n'a voit să se declare.

Ziarele nu sânt mulțumite cu aceste deslușiri și presupun, că Iosipovich a fost pus la cale prin cineva, ca să facă acest pas.

Deodată cu abzicerea lui Iosipovich se comunică din Pesta, că a abzis din postul lor și Szilágyi, presidentul și Láng, unul din vicepresidenții dietei. Aceasta e firesc după-ce știm, că Bánffy și partidul liberal nu erau mulțumiți cu procederea imparțială a acestora.

O depășă anunță, că Szilágyi a declarat, că nu va aștepta intrarea în vigoare a stărei excepționale de după Anul-Nou și de aceea se retrage. Adecă același motiv îl indeamnă să abzică, ca și pe Iosipovich.

În ori-ce cas însă aceste abziceri au făcut foarte critică starea parlamentară și nu e exchisă căderea cabinetului Bánffy.

FOIȚA.

Românul înțelept

sau vorbe adăvurate cătră poporenii, scrise de Teodor Toma din Pintic (lângă Teaca).

— Nu sili pe ficele tale să iee bărbat urlit, pentru-că și ele iubesc ce ai iubit tu.

— Norocirea și mărirea sânt atât de tare legate între sine, cât cine n'are norocire n'are nici mărire.

— De multe-ori mult ne ostenim a duce la cale vre-un lucru, din care apoi nu câștigăm altceva, fără numai supărare și întristare.

— Nevoește-te a învăța știință până nu te vei însura.

— Nu da, nici lua bani împrumut, ca să trăești liber.

— Nu-'ți pune banii în punga altuia spre păstrare, că nu ești mai mult stăpân peste dînșii.

— Caută bine cu cine te încuscrezi când vrei să-'ți însori pe fiul tău, pentru-că rădăcina dela pom își întinde stricăciunea ce o are în sine și pe ramuri.

— Nu păcătul și vei ave mai puțină muștrare de cuget la ora judecăței.

— Scumpul vede pururea mare pusticitate în casa sa.

— Cel-ce 'și-a perdut rușinea, inima lui este moartă.

— Omul fără minte se cunoaște de pe vorbele lui.

— Nu plăti cu nemulțumire binele ce-'ți fac alții.

— Moartea este un păhar care are tot omul să-'l bea, și mormântul e ușa prin care toți trebue să treacă.

— Fă bine celui-ce-'ți face rău, că îl vei învinge.

— Este semn de ieftinătate când ai mulți oaspeți la masa ta.

— Frumșetea vorbirei stă în vorbe scurte.

— Atât când vrei să ierți, cât și când vrei să pedepsești pe cineva, cuvintele să nu îți fie îndesert, pentru-ca să-'ți creadă când vrei să ierți și să se teamă când ameninți.

(Va urma).

Toderași ostașul.

Baladă populară, cântată cu vers de lăutari la nunțile din Ternoava, culeasă de Petru Ghejtu.

Foicică de pe plaiu

Toderaș ficior de craiu,

Vineri măsă 'l-a făcut,

Sâmbătă mare-a crescut,

Damincă s'a însurat,

Luni la oaste a plecat

Nevestei vorbă-a lăsat:

— Nevastă puicța mea

Șapte ani nu mi vedea,

Șapte ani și jumătate

Eu nu-'ți voiu trimite carte,

Dar' tu să-'mi fii cu dreptate.

Eu mă duc în țeri străine

Dar' tu să nu-'ți uiți de mine,

Că și eu cât voiu umbla

De tine nu 'mi-oi uita.

Eacă anii s'a implinit

Toderaș n'a mai venit!

Nevasta ce s'a gădit?

Ea s'a pus s'a măritat,

De soțul ei 'și-a uitat.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române.

Duminea trecută, în 27 Nov. n. au fost deschise prin Maiestatea sa Regele Carol I, corpurile legiuitoare române: adică camera deputaților și senatul.

Curtea regală a sosit din Sinaia Sâmbătă la București, care s-a împodobit frumos pentru a primi cu drag pe iubitul Rege, Regina și părechea moștenitoare.

Trenul regal a sosit în gara de Nord din București la orele 5 d. a.

Atât gara, cât și calea Grăvești și calea Victoriei, până la palatul regal, erau frumos împodobite, iar trotorele pretutindenea ocupate de un public numeros și ales, Timpul era foarte frumos.

La sosirea trenului în gară muzica militară a cântat *imnul regal*, iar o companie din regimentul 21 de linie, a dat cuvenitele onoruri militare, în mijlocul urărilor multimei îngărmădite. Generalii, aflați în capitală, și înșirați în rând, în frunte cu ministrul de război, dl general Berendeiu, au făcut salut militar în momentul coborârii M. S. Regelui din tren, la care a răspuns M. S. Regele tot militărește, trecând apoi pe dinaintea frontului companiei de onoare.

Regele și Regina au vorbit prietenește cu mai mulți fruntași, apoi s-au urcat în trăsură, plecând spre palat.

Pe strade și pe trotuare, mulțimea grămadită aclama necontenit pe Maiestatea Lor.

Duminea la 12 ore s-au deschis corpurile legiuitoare, cu pompă obișnuită. Pe calea Victoriei era mulțime de steaguri, ca o pădure. Maiestatea Sa plecă de la palat după 11 ore, fiind vestită plecarea cu obiceșuitele 101 lovituri de tun. Pe strade Suveranul și moștenitorul de tron au fost aclamați cu urale nasfârșite. La orele 11 dim. s-a făcut slăjba la metropolie de către I. P. S. Sa Metropolitan-Primat, încunjurat de clerul sfintei metropolii, fiind de față domnii miniștri, domnii senatori și alți fruntași.

După slăjba deputații și senatorii au trecut în sala de ședințe, unde a sosit și Regele, fiind primit cu vii și prelungite aplauze. Mai Sa urcându-se pe tron, a cetit mesajul regal, prin care a aruncat o ochire asupra celor petrecute mai de curând, apoi a dorit izbândă lucrărilor deputaților și a declarat de deschisă sesiunea corpurilor legiuitoare.

O foaie pedagogică?

S-a fost propus în adunarea învățătorilor români gr.-cat. ținută în Brad, să se ceară la consistorul din Blaj înființarea unei foi pedagogice. Propunerea a aflat ehou și acum răsună rînd pe rînd din mijlocul tuturor adunărilor ce s-au mai ținut de atunci încoace.

Tribuna primește în privința aceasta o scrisoare, pe care o dăm și noi aci și asupra căreia atragem atenția cetitorilor, cu deosebire a *învățătorilor rugându-i să-și dea părerea*. Eată scrisoarea:

Dela marginea Câmpiei, 5 Dec. n.

Domnule Redactor! Cetesc în »Tribuna« nr. 255 sub rubrica »Chestiuni școlare« o corespondență din Poieni, — în care se zice, că deciziunea Sibiienilor de a cere cu insistență înființarea unei foi pedagogice s'a primit în adunarea de toamnă a învățătorilor gr.-cat. din tractul Morlacei, ținută în Hodiș, cu entuziasm.

Ca să cunoașteți istoricul acestei chestiuni am să vă aduc aminte, că în adunarea de astă-primăvară inspectorul r. școlar domnul Iuliu Bardossy a propus învățătorilor din tractul gr.-cat. al Sibiului, ca să se roage comitetul central al Reuniunii din Blaj, pentru-ca să facă pașii de lipsă la Ven. consistor, — în cauza înființării unei foi pedagogice special pe seama întregii provincii metropolitane; — adunarea a și primit cu unanimitate propunerea aceasta, — ba s'a adresat prin un circular la toate Reuniunile învățătoarești din arhidieceasă, ca să spriginească reușirea acestei afaceri la comitetul central.

Cele mai multe Reuniuni au și pertractat circularul, — au primit fără de nici o obiecțiune ideea, — au făcut în această privință reprezentațiuni către comitetul central, — dar' tocmai fiindcă realizarea ideii acesteia de altminterlea salutară este foarte grea, nu vedem și nu cetim nimica despre decisiunea centralei în această privință.

Intențiunea dlui inspector Bardossy este de laudă, ca și noi învățătorii să avem odată o foaie specială, în care să

se discute chestiunile pedagogice, metodice și alte afaceri de ale noastre, — ba și statutele Reuniunii generale prescriu asta, dar' ca să avem acum o foaie specială de sine stătătoare nu ne ajung puterile materiale, — ca să se adaugă la »Unirea« un supliment pur pedagogic, nu va ține cu scop comitetul central — și așa nu ne rămâne alta, decât să ne aliăm cu o altă foaie deja existentă și cetită în cercuri mai largi, cum este bună-oară *Foaia Poporului* din Sibiu, care o cetesc pe lângă învățători și alții, prin urmare chestiunile pedagogice s'ar lăși și între poporul sătean, ceea-ce ar promova știința creșterii pruncilor, — ba eu cred, că dacă Reuniunile noastre s'ar pune în conțelegere cu administrațiunea foii acesteia ar pute exopera, că publicând ea în toată săptămâna câte o 1/2 coală afaceri școlare, prețul foii să rămână tot cel mic de acum, (dela 1 Ian. 1899 încolo va fi mai 2 fl. la an. Red.) când apoi partea cea mai mare dincolegii nostri ar pute fi prenumerați la astă foaie — și când pe lângă cele școlare colegii nostri ar fi în starea cea plăcută de a pute ceti și ceva despre starea lumii, ba și chestiuni economice și în urmă și cele de beletristice.

Noi am mai avut în Blaj o foaie școlastică, — care sub direcțiunea rev. domn Ioan M. Moldovan, atunci canonic, iar acum preposit capitular a fost eminent redactată, dar' din lipsă de sprigin material a încetat. Tot așa a pățit-o foaia pedagogică foarte bine scrisă a lui Vasile Petri; pentru-ce să facem dar' încercare nouă, când praxa ne învață, că la susținerea unei foi sînt multe de lipsă!

Eu am sulevat chestiunea aceasta; îi invit pe colegii mei, să o discute în adunările lor, ba să-și dea părerile lor prin jurnale, ca așa până la finea anului acesta să fim în clar cu afacerea, iar' părerea »Mărgineanului« din numărul 256 al »Gazetei Transilvaniei«, ca să ne aliăm la »Foaia Pedagogică« din Sibiu așa pînă-n-o numai atunci, când aceea s'ar desbrăca de coloritul seu confesional și s'ar face numai națională.

Câmpeanul.

El venind p'un rit de fân
Să 'ntâlnească un moș bătrân!
— Bană ziua moș bătrân,
Ce stringi Dumineca fân?
— Taci voinic, mergi-ți în drum
Că s' năcăjit rău acum,
Toderaș capu-și plecă
Și pe drum ear' apucă.
Decdată se opri
Că chiote auzi,
De departe pătrundeau
Și strigăte răsunau
Cari a oaspeți s'omenu.
Cătră moș ear' să 'ndreptă
Cu dulce glas cuvântă:
— Moșule bătrân cinstit
De năcăz încăruntit,
Ce-i în sat colo la voi
De s'aude-atăta chioi,
— Hei voinic sufletul meu,
Oftă moșul de tot greu,
Șapte ani și jumătate
Au trecut de când străbate,
Țeri străine-al meu ficior

Și 'ntr'a mea inimă dor,
Că s'a șters s'ormanul șters
Și nici carte n'a trimes,
Ca să știm de mai trăește
Și la noi de mai gândește.
Pân' anii s'au străcurat
Nevasta 'l-a șeptat,
Dar' aduse ciasul rău
La nevastă-un m'ășleu,
Ea credința 'și-o perdū
Mănce-o corbii chiar acū,
Dacă nu m'a ascultat
Ci-a grăbit la măritat.
Astăzi este nunta ei
Între chiote de smeji,
Între urlat greu prin sat
Par'că lupii au turbat.
— Moșule ce m'aș ruga
S'arunci furca și grebla,
Să cinstesti Dumineca
Și să-mi arăți casa ta.
Moșul bine asculta,
Furca grebla arunca
Și casa 'i-o arăta.

Toderaș pe drum pornea
Cătră sat mereu grăbea,
Cum acasă ajungea
Printre oaspeți se vira,
Până sta 'naintea mesei
Și era 'n fața miresei,
Toți mesenii 'i închina
El nici grije nu le-avea,
Pân' mireasa 'i-o închinat
Atunci el a cuvântat:
— Acesta p'har 'l-oi bea,
Că-i dela soția mea.
Toți mesenii să 'ucruntau,
Tristi în faț-'și căutau,
Dar' mireasa lăcrăma
Din guriță suspina:
— Dulce soț al meu iubit,
Avii 'ți-s'au împlinit
Și tu 'nspoi n'ai venit,
Gândurile m'a 'nșelat
Și-am pornit la măritat,
Iartă-mă de poți ierta
Și eacă-mă-s ear' a ta.
Toderaș o și iertă

SCRISORI.

Fiți Români și cetiți foi românești.

Târnova, la 17/29 Noemvrie 1898.

Stimate Dle Redactor!

Luând condeiul în mână îmi iau voe a descrie folosul ce ni-l dau foile cetindu-le toți. Înainte cu 5—6 ani în comuna noastră nici nu auziam de foi românești, dar' apoi a le ceti. Dar' dacă a venit harnicul nostru preot, care îl avem și astăzi, Ieronim Pascu, stăruind tare de tinerime să cetească foi, ne-au dat de am cetit foi dela dînsul, numai ca să ne îndemne la cetit. Apoi a apărut „Foaia Poporului“ și a prins-o a se abona când unul, când altul.

Dar' eu înainte de a ținea „Foaia Poporului“ mergeam în birturi (cărîme), unde îmi petreceam fără de a-mi fi ticăit, dar' abonai și eu „Foaia Poporului“ și cetindu-o cu atențiune până la 4—5 numere, cetindu-le acestea abia așteptam Lunea în care ne vine posta să vină foaia, ca să cetească. Câte vești îmbucurătoare. Nu după mult timp — știui a prețului ce însemnătate avem dela foi. Dar', e de mare însemnătate și de mare folos și iubita și laudabila „Foaia Poporului“, ea cuprinde în sine toate îndreptările ce are lipsă omul în viață, ea se luptă împreună cu fruntașii noștri, cari luptă cu înflăcărare pentru drepturile națiunii române, ea cuprinde în sine toate povețele economice sau mai bine zis toate, ori de ce vei ave lipsă, și ea ne luminează în toate.

Nu pot trece cu vederea nici zicala celor-ce nu țin foi, cari zic, că: ce am eu lipsă de a cumpăra hârtie, că eu am loc unde să dau bani altunde?

Intr'adevăr, că birurile (dările) sînt grele și ne apasă. Dar' câte le mai fac unii fără de a ave lipsă, se duc la birturi, se îmbată, apoi alții se joacă în cărți și-și dau banii și mâne-zi nu-i sare în sărărită și în urmă mai fac și alte lucruri rușinoase, ceea-ce e lucrul cel mai păcătos.

Dacă s'ar întemeia vre-o însoțire de cumpătare și prin satele noastre, bine ar mai fi, că atunci ne-ar rămâne și bani în pungă și pentru deșteptare și luminare. Eu în Dumineci și alte sărbători lăsate de D-zeu pentru odihnă și lucruri plăcute lui D-zeu, vin dela sfânta biserică, după prânz, dacă am foaia mă pun și cetească, nu mă duc la birturi, unde im

dau banii pe nimicuri, ba încă să-mi și cumpăr beteșug (morb) de bunăvoință însumi.

Aceasta este calea cea bună prin care ne luminăm, de aceea să spriginim, ca de ce avem mai scump, de a ține foi, ba să înduplecăm și pe alții, cari nu știu aceasta, să-i conducem noi, ca să apuce și ei calea noastră. Iubiți cetitori, via a vă ruga și pe calea publicității, ca cu toții să mulțumim lui D-zeu că a dat fruntașilor noștri tărie și putere de au întemeiat foi românești, de s'a mai luminat mai în toate comunele poporațiunea română, ca bună-oară în comuna noastră Târnova.

Cî multe temnițe și amende în bani au suferit și suferă fruntașii noștri și ai întreg neamului românesc. Îndreptându-mă către iubii cetitori și abonenți ai „Foi Poporului“, pentru-că fruntașii noștri străduind ziua și noaptea a ne povățui pe calea cea bună, și noi să-i spriginim din răspunerile noastre, așa, ca fiecare abonent pe lângă el să mai câștige încă doi sau mai mult! abonenți. Iubiți cetitori, puneți-vă din răspuneri și lucrări înainte ca cu Anul-Nou viitor să se înmulțească abonenții „Foi Poporului“. Numai așa se poate, ca foile noastre să poată înainta și să ne dea povețe tot mai bune și folositoare.

Ioan Voina, croitor.

Păstori rătăciți.

Almașul-mare, 29 Nov. n.

Astăzi s'a făcut aci alegerea alor 7 membri în congregațiunea cottului Cojocnei, rezultatul căreia a fost căderea listei românești compusă astfel: Dr. George Ilea, Dr. Cassiu Maniu, Dr. Stefan Morariu, advocați, Iuliu Truța, Aureliu Urzică, Florian Haidău și George Tulbure, preoți.

Informați despre măsurile extinse de presiune și teroare ce s'au pus la cale din partea oficioasă, partida românească reprezentată prin 30 alegători a făcut protopretorului din Huedin, Kertésy Samu propunerea, ca în lista oficioasă să fie introduși cei 3 candidați advocați. Această propunere loială a noastră a fost respinsă.

S'a început deci votarea: notarii, juzii, subjuzii și alți indivizi dependenți — aproape cu toții Români — au fost mînați de către cei doi protopretori ca o turmă bine dresată în sala de votare,

apoi s'a început vînătoarea după sufletele alegătorilor partidei noastre. — În această muncă rușinoasă și imorală deschilinit a excelat notarul — cu pretențiuni de Român neprihănit până acum — Nicolae Crucin din Fildul-de-sus, care nu s'a sfiit, între amenințări și injurături teribile a terorisa pe alegătorii rămași în societatea preoților și a învățătorilor, și a-i sili cu forța brachială să meargă la urnă, deși partida noastră în fața abuzului ne mai pomenit luase hotărîrea de a se abține dela votare. — Ne-a mirat pe toți contrastul isbitor dintre conduita provocatoare a acestui notar român — de naștere — și a celorlalți notari maghiari, cari după-ce au votat personal pentru lista oficioasă au aflat a fi sub demnitatea lor de a se dejosii la rolul rușinos de corteși, și de a violenta conștiința și dreptul cetățenesc al alegătorilor.

Culmea mahnirei sufletești în această situație deprimată a procurat-o cetei noastre de 30 alegători, preotul George Tulbure din Fildul-de-sus — vrednic soț al notarului seu — și preotul Florian Haidău din Sebeșul-mare, candidații noștri, cari la un semn al protopretorului cu o slugărnice scârboasă i-se prezentară, primiră din mîna dînsului țidule de votare și intrînd în sala de votare le-au depus în urnă în fața celor 2 bărbați de încredere ai noștri Stefan Pop și Florian Petran.

Nu aflu cuvinte pentru ilustrarea revoltei, scârbei și a rușinei nespuse ce ne-a copleșit sufletul la vederea acestei conduite nemernice a numiților preoți, — ca loviți de trăsnet am rămas o clipă cu toții încremeniți, în curînd însă simțind întreaga sarcină a rușinei naționale ce ne-o vesteau privirile ironice, gesturile provocatoare și expresiunea triumfătoare a fețelor dușmanilor noștri, am părăsit locul de alegere.

Țeranii rămași credincioși cauzei noastre, revoltați de durere și rușine, scandalizați în gradul suprem exclamau: »Vai de noi! ce va fi de noi, dacă și preoți învățați și de frunte ca acestia încă ne vînd?«

Și să nu se creadă, că doară acesti preoți decăzuți, trași mai tîrziu la răspundere ar fi arătat vre-un semn de părere de rău, nu! căci Florian Haidău și-a motivat procedura păcătoasă prin aceea, că și-ar fi dat cuvîntul de onoare unuia dintre candidații listei oficiale, ear' George Tulbure cu aceea, că partida noastră numai ulterior l-a luat în lista sa și așa l-ar fi desconsiderat, mai apoi însă, în focul disputelor a eșit lămurit la iveală, că adevăratul motiv al desertăciunii lor este aspirarea după ajutor de stat și după congruă.

Casul de desertăciune rușinoasă a preoților de sub întrebare este numai preluđul desastrului îngrozitor ce vor ave neamul și bisericile noastre a-l îndura din pricina afurisitelor de »ajutoare și congrue de stat«, — ori-cine își poate prea ușor depinge catastrofa neînălăturabilă ce ne așteaptă, dacă dela locurile competente nu se va face tot posibilul spre a o împedea.

Încheiu zicînd: »onoare celor curați! vecinică rușine desertorilor lași și fără caracter!« N. u.

Cu sărutări o 'ncercă,
Mirele se năcăji,
De după masă sări,
Și din graiu așa grăi:
— Cine ia ostășița,
Fie-i lăcaș ulița
Și calcușul temnița.

De când știu Ungurii să joace Ciardaș-ul?

Un Ungur plecase să meargă în satul vecin. Pe drum se întâlnește cu un Țigan. După-ce își deteră în veste, că merg amîndoi la același sat, plecară în ortăcie, și sosind la o poiană prin pădure, pe unde trecea drumul, s'au pus să hodinească, că mă rog era vară și s'au fost încălzit de drum. Țiganul, cum e el, avea haine zdrențoase dar' strînse pe el, ear' Ungurul era cu niște ismene largi, de ar fi putut încăpea în ele jumătate sēmînta lui Arpál. Așa șezînd ei eată că se strîng o grămadă de țoțari pe lângă ei și să și începură a se vîri prin ismenele cele largi ale Ungurului și începură a-l înțepa. Ungurul meu răbdă cât răbdă, dar' dela o vreme ne

mai putînd de usturime, sări drept în picioare și ridicînd mînile începî a striga „zuh-zuh“, apoi începî a da cu palmele, aci pe genunchi, aci pe fluier, și tot sare și uitează de gîndeai că l-a ajuns cîșul hăl rău. Țiganul vîzînd că săriturile Ungurului samîna foarte bine cu jocul țigănesc „Ciarda“ zise:

— De unde ai învățat tu, să joci „Ciarda“?

Atunci Ungurul vîzînd că Țiganul nu bagă de seamă de ce sare, îi zise:

— Noa de unde? Apoi tot nyámu mn o știut să joca asta jocule, — și înțelegînd, că ceea-ce el a făcut de nevoe, Țiganii fac de voe, adecă joacă, se hotărî să arete jocul acela și la sătenii sei, și ducîndu-se acasă le-au arătat. Întrebîndu-l acestia că ce joc e acela? Ungurul fălos răspunde:

„Ciarda“, — căci și-a fost uitat cum îi spusese Țiganul, că „Ciarda“, — și de atunci a rămas „Ciarda“, ear' mai cu vreme au adăugat un „ș“ adecă Ciardaș.

Așa am auzit-o așa o spun.

Comunicată de P.

Români din Zarand (de pe Criș).

Ilustrație din cartea „Zarandul și Munții-Apuseni”.

Dăm azi cetitorilor noștri earăși icoana unui port românesc de pe valea Crișului-Alb. Descrierea acestui port și a Românilor din Zarand sau de pe Crișul-Alb se află în cartea eșită acum de curând a dlui *Silvestru Moldovan: Zarandul și Munții-Apuseni ai Transilvaniei*.

Această carte despre care toate foile noastre au scris cuvinte de laudă și care e foarte potrivită și pentru bibliotecile școlare, ca elevii să poată cunoaște cei mai frumoși munți ai Ardealului, e împodobită cu următoarele ilustrații frumoase și o schiță de mapă:

1. Port din Zarand (de pe Criș).
(Ilustrația din numărul de azi).
2. Băieș român din Bucium-Șasa.
3. Șteampuri din Roșia.
4. Interiorul „Cetății-mari” (Roșia).
5. Ștolne vechi în Cetate (Roșia).
6. O ștolnă romană la Roșia.
7. Casa lui Iancu în Vidra-de-sus.
8. Partie de pe valea Șoimului.
9. Mocani dela Mogoș (port) și o schiță de mapă despre o parte a Munților-Apuseni

Atragem deci atențiunea cetitorilor — cu deosebire a preoților și învățătorilor — asupra acestei cărți! Ea se poate procura dela librăria noastră, cu prețul de 1 fl. și 5 cr. porto.

Eată ce scrie **Liga Română** despre ea:

„Zarandul și Munții-Apuseni ai Transilvaniei”. Descriere de *Silvestru Moldovan*, cu 9 ilustrațiuni și o schiță. Sibiu, 1898.

Di *Silvestru Moldovan* este cunoscut publicului iubitor de literatură geo-și etnografică, prin scrierea sa: *Țeara Noastră*, precum și prin alte lucrări literare.

Cartea anunțată aici cuprinde pe 303 pagini o plastică și atractivă descriere a pitoreștilor *Munți-Apuseni*, patria Moșilor și tărîmul revoluțiunilor române ale lui *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*, și *Iancu*, precum și a întinsului județ al *Zarandului*.

Autorul a călătorit însuși prin mai toate numeroasele regiuni și localități pe cari le descrie, așa că cetitorul se alege din această lectură nu numai cu folositoare cunoștințe de orografie, topoși etnografie, ci și cu impresiuni de călătorie. Limba e pretutindenea o românească impecabilă, ușoară, curgătoare.

Ilustrațiunile sunt bine alese și bine executate; ele contribuiesc foarte mult a da viață scrierei.

Până astăzi n'a existat în limba română o descriție a acestor regiuni atât de interesante, din mai multe puncte de vedere. Di *Silvestru Moldovan* a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Noi din parte-ne, o recomandăm cu căldură tuturor celor-ee vor să cunoască acea țeară, în care se petrece chestiunea națională, acea țeară, spre care mii de priviri sînt îndreptate în zare, spre care zeci și zeci de mii de inimi românești bat cu atâta dor, cu atâta nerăbdare...

Până una alta, să o studiem serios, căci ea merită atâta atențiune din partea noastră. Ea ar merita mai mult chiar: Cetind cartea dlui *Moldovan*, stai și admiri mereu rara frumseță naturală a Ardealului, și te miri, că se găsesc atât de puțini Români la noi, cari să înțeleagă, câte plăceri și învățăminte ar ave pentru ei câte o excursiune în acele fermecătoare regiuni locuite de frați de ai noștri.

Să sperăm, că această scriere va ave darul să îndemne pe mulți dintre noi a visita în mod sistematic mândra *Transilvanie*.

Români din Zarand.

PARTEA ECONOMICĂ.

Nutrire vacilor de a fâta și a acelor de curând fătate.

1. Vaca de a fâta trebuie bine nutrită, dar' nu astfel ca să se nu capete aplicare spre îngrășat. Acest mod de nutriție face, ca vaca să se simtă bine, vițelul să se desvoalte în mod corespunzător și la timpul seu vaca să dea lapte mult și bun.

2. Vaca bătrână să se înțerce cam cu 6, cea tinără cu 4 săptămâni înainte de fătare.

3. În timpul acesta de 4—6 săptămâni economul să se nu fie sgârțit în privința nutriției. Temerea ce unii au, că

prin o bună nutriție vacile ar fâta înainte de vreme sau prea greu și că ar căpeta frigurile de lapte, ori le-ar ajunge alte primejdii, nu este întemeiată, dacă materialele de nutriție nu s'au dat în măsură de tot prea mare, dacă n'au fost prea grele de mistuit, prea îngroșitoare de sânge sau prea ațîțitoare. Fructele păstăioase trebuie încunjurate. Acestea trebuie avute în vedere și în timpul când vacile sînt de curând fătate.

4. Neîntrerupta formare a țesăturii ghindurilor, ce compun ugerul, trebuie pripită și ajutată. Și fiindcă căsuliile ghindurilor din uger sînt alcătuite în mod precumpenitor din albumin (cum e albușul oului), prin nutrierea cu materii albuminoase ușor de mistuit albuminul care circulează prin trup trebuie înmulțit.

Vacile tinere de lapte, cari nu sînt deplin crescute, au mai multă lipsă de o nutriție cu materii albuminoase decât cele deajuns dezvoltate.

5. De foarte mare însemnătate este adăparea îndejuns cu apă curată sau amestecată cu țărițe, care însă nici-odată să se nu fie prea rece.

6. Zlobozirea laptelui în cea mai mare măsură se înlesnește foarte mult, dându-se vacii în fiecare zi câte un adaus de sare cât se poate lua odată în mână.

7. Nu se plătește a se da tuturor vacilor cu lapte din un grajd aceeași porțiune de nutreț; mai mult se recomandă, ca vacile să se așeze în grajd după măsura în care dau laptele; tuturor să li-se dea nutrețul comun fundamental, ear' celor mai bune de lapte și celor nedepin crescute și un adaus deosebit.

Porțiunile recomandate cu alt prilej le reamintim și acum. Împărțirea cu măsură a nutrețului, luând în băgare de seamă vârsta, soiul animalelor, împrejurarea, că sînt cu lapte, de a fâta sau de tras, toate aceste sînt de cea mai mare însemnătate în economie.

Tractarea animalelor bolnave.

Ori-ce abatere dela întocmirea regulată a organelor (părților trupului) se numește boală. Ea poate să provină sau din pricina, că în alcătuirea organelor s'a întemplat o lipsă, o scădere organică, sau că a pătuns un corp (un lucru) străin în trupul animalului, care împedecă lucrarea regulată a organelor trupului, sau că undeva a întervenit din afară o lucrare stricăcioasă, sau că din o pricină oare-care sucurile ce umblă prin trup nu se compun în mod firesc.

Cele mai multe boale se cunosc prin semne din afară și, de sine se pricepe, datorința cea dintâiu a economului este a-și da silința, ca cât mai în grabă să cunoască din purtarea animalului turburarea sănătății aceluia.

În boalele ochiul e ostenit și privirea turbure, părul aspru și fără lucire, pielea uscată, aspră și puțin dăbălată, întregă purtarea arată neplăcere, lăncezeală, adesea lipsă de interes față de tot ce se întâmplă în jurul lui, de multe ori nu mănâncă de loc sau numai foarte puțin, rumegarea încetează cu totul sau că se întâmplă tare neregulat, răsufierea e pripită sau foarte anevoioasă, animalul tușește, căldura trupului nu e în regulă, e înflorat sau inferbentat, o parte a trupului se simte rece, alta inferbentată, partea dindărăt este mai ridicată sau mai umflată ca de obicei. animalului îi merge foalele sau este încuiat, având ferbințeli, și vacile adesea împuținează laptele.

De sine se înțelege, că aceste nu sunt singurele semne, cari se arată la toate boalele, și din cari s'ar pute cunoaște felul aceluia. Măcar că economul nu trebuie să înlocuiască și nici nu poate înlocui pe veterinar (doctorul de vite), totuși este un mare avantaj (bine), dacă el are oare-care siguritate în cunoașterea boalelor. Cunoștința adevărată a boalelor după singuraticile lor semne din afară îi face cu puțință economului a lua în grabă măsurile neapărat de lipsă, mai cu seamă când ar trece prea mult timp până să vină veterinarul la fața locului; îi face cu puțință adese-ori deslegarea adevărată a întrebării, că este sau nu neapărat de lipsă să se aducă veterinarul și în cele din urmă îi dă puțința de a tracta însuși boala. De regulă în tot locul sunt economi cu privire ageră în astfel de împrejurări și acestia au și oare-care îndemănare pentru facerea unor operațiuni mai simple, s. p. slobozirea de sânge ș. a. Rămânând astfel de persoane între marginile cunoștințelor, ce le au, pot să fie o adevărată binecuvântare pentru economi, pentru-că ajutorul lor adesea este grabnic și nu costă multe cheltuieli; de altă parte ei pot să pricinuiască mult rău, și cu deosebire umblând să înlocuiască cu totul pe veterinar.

Ajungând la singuraticile feluri de boale, vom spune, că sunt *vătămări din afară*: prin loviri, striviri, răniri, bube ș. a. În multe cazuri aceste se pot încunjura prin îngrijire și tractarea potrivită a animalelor.

Înainte de toate, lucrurile din grajd, cu cari animalul vine în atingere sunt a se face și ține astfel, ca prin ele să nu se poată pricinui vătămări din afară, mai departe trebuie a fi cu băgare de seamă, ca uneltele primejdioase, ce se folosesc la tras sau peste tot în economie, s. p.

coasa, ferestrăul, grapa ș. a. să fie așezate în locuri de acele, unde să nu le poată pricinui animalelor vre-un rău, în sfârșit economul și căsenii lui trebuie să încunjure ori-ce tractare cu asprime a animalelor: să nu le lovească peste cap, să nu le boldească în picioare, să nu le împungă cu furcoiul ș. a. Oamenii iute le mănăie, pe cât se poate, trebuie înlăturați dela îngrijirea și umblarea cu animalele.

De vătămările din afară se țin și boalele, ce se nasc prin *înghițirea unor corpuri* (lucruri), s. p. bucăți de fer, de lemn ș. a. Ușor ajung în nutrețul animalelor: cuie, ace, părți din furcile (furcoalele) de gunoiu, cuie de greblă și dinți dela mașinile de tăiat napi. Boneta (o parte a rinzei) este despărțită de vârful inimii prin diafragmă (păreții rinzei). Lucrurile din fer, cari împreună cu nutrețul ajung în bonetă, ușor o pot găuri, asemenea și diafragma, ajungând în inimă și producând aprindere.

De vătămările din afară se țin și boalele pricinuite de *materii veninoase*, s. p. plante, ca tăbăcul, anemone ș. a. sau minerale veninoase, cari se află în multe soiuri de gunoieri măiestrite, mai departe prin hrănirea cu unele nutrețuri puternice sau cu nutreț stricat, s. p. nutreț verde ce s'a încălzit stând grămadă, cu napi înghețați, fân mucețit sau turtă de oleu înflorită.

Adese-ori vin înainte boalele pe cari le pricinuește *rezeala*. Aceste se nasc mai mult, când trupul inferbentat este ajuns dintr'odată de frig și mai cu seamă stând animalele unde este tragere de aer, sau când animalele asudă. Răcirea se mai întâmplă și când grajdul animalelor este necurmat friguros, având și tragere de aer. Cele mai îndeobște boale de răzeală sunt catarurile (troahna), s. p. aprinderea pielei mucoase, și de care se țin catarul organelor răsufării, a nasului, a plămânilor ș. a. Mai încolo sunt catarurile de rinză și mațe, a căror urmare este mergerea foalei și dureri în rinză și mațe. Aceste boale se nasc, când animalului i-se dă nutreț înghețat sau apă prea rece. Răcirea are ca urmări și *reumatismuri*, sau de muschi, sau de vine și nervi, sau de încheieturi. Precum la oameni așa și la animale răcirea se poate preîntâmpina mai mult sau mai puțin întărindu-le de tinere în contra înfriurilor timpului, întocmind grajdurile ca căldura să se poată regula după trebuință, ca tragerea aerului să fie împedecată, animalele tractându-le și afară de grajd așa cum cere firea lor, mînarea la pășune și aducerea lor acasă la timp potrivit, animalele de tras pe timp rece sau umed să se acopere și fără trebuință să nu se țină afară. (Ve urma)

Însoțiri și politică.

Bravii locuitori ai Irlandei în timpul din urmă au progresat înălțător prin însoțiri economice. În locul politicianului renumit Parnell, D-zeu a dat Irlandezilor pe Plunkett, care prin organizația economică ce o dă poporului seu le face doar' și mai mari servicii ca Parnell prin luptele sale politice.

Plunkett și soții sei au înființat instituția „Jrisht agricultural organisation society”, cu ajutorul căreia în decurs de câțiva ani au întemeiat 130 însoțiri de lăptării, o mulțime de bănci populare și industriale pentru producțiune, valorisare, ocnsum etc., care se par că deschid o nouă eră pentru Irlanda în privința morală și materială. Principiul acestor bravi oameni a fost: „economul irlandez singur se-și eluște bunăstarea”. Acum însă încunjurați de însoțirile binefăcătoare cu mândrie pot zice că: „aceste astfel au ajutat poporul, încât acum singur se știe ajutat pe sine”.

Români! Când vom fi și noi fericiți să putem astfel zice?!

Bogații îngropate.

(Urmare și fine).

O fabrică de porcelan, împreună cu alta de sticlă (apă, bicași și lemne se găsesc doar' în abundență în Parva), s'ar pute, după mine, cu puțin capital instala. Debușul produselor se găsește în Ardealul nostru, și grație inițiative-luate de »Albina« prin fondarea »Concordiei«, avem în centrele locuite de Români prăvălii românești, unde s'ar pute face depozite generale. Este aproape imposibil, ca o astfel de întreprindere să nu reușească! Și în cazul de față inițiativa ar fi bine să o iee »Albina«, ca banca noastră conducătoare! Să intereseze pe celelalte institute-surori, să facă apel la micii nostri capitaliști, în scopul de a se aduna capitalul necesar.

»Banii s'ar găsi«, — 'mi-se va obiecta, — »dar' ear' n'avem oameni!«

Așa este — poate-că deocamdată nu o să avem chemici speciali pentru fabrici de porcelan și de sticlărie. Am lipsit atâția ani de zile din patrie, încât abia îmi aduc aminte de oamenii noștri conducători, cari trăiau și lucrau acum 20 de ani. Nu-mi vine a crede, că din generațiunea mai tină să nu se fi aplicat unul sau altul și la științele acestea. În cas că nu, să luăm pentru început specialiștii, de cari avem lipsă, dela străini. Îmi aduc aminte, că acum vre-o 10—12 ani aproape toți — dacă nu chiar toți — mașiniștii dela căile ferate române erau străini. Azi nu știu, zău, dacă se mai găsesc câțiva în serviciu. Direcțiunea a înființat o școală de mecanică, a ales băieți, cari au avut aplicație, și a dovedit, că și Românul poate să înlocuiască pe străin.

Să luăm străini dar' la început și 2—3 băieți deștepți, cari au drag pentru industrie, se-i trimitem în străinătate, în Germania sau Franța, să le dăm burse sau stipendii din banii no-

stri particulari; acești băieți terminându-și studiile, se între pe urmă ca practicanți în fabrici mari din străinătate, ca dînșii, muncind ca simpli uvrieri, se facă praxa necesară, pentru-ca să fie în stare nu numai a conduce dînșii fabricile noastre, dar' chiar de a face inovațiuni, ameliorări, ba chiar descoperiri noue! Urmând astfel, în puțini ani am scăpa dar' și de străini și am lucra noi cu puterile noastre.

În ținutul nostru nația se ocupă mult cu *oieritul*. Lâna o cumpără speculanții evrei și o exportează. Dar' dacă am înființa noi o mică fabrică de postav? Nici la întreprinderea aceasta nu se recer capitale mari. Eu am vizitat în Bulgaria — țeară poate mai săracă decât Ardealul, cu populațiune însă mai puțin inteligentă decât a noastră — în orașul Gabrova fabricile lor de postav. Vă pot asigura, că oam nii acestia din *nimic* și-au creat o industrie, care astăzi este impunătoare și ocupă un ținut întreg în urma ei. Adevărul este, că Bulgarul își ține de onoare și chiar de datorință să se îmbrace în stofă fabricată la el în țeară. Să fie oare Transilvăneanul în patriotism mai pe jos decât Bulgarul?!

Fondurile școlare grănițrești din districtul cândva al Năsăudului, au aproape de Năsăud, în satul curat jidovesc Entradam, o moară de 6 petri pe țărmul Someșului, cu teren destul împrejur. De moară se ține și o clădire mare cu două etaje, pe care proprietarul de mai înainte o destinase pentru o tăbăcărie (fabrică de piele). Clădirea aceasta, situată și ea lângă Someș, riu bogat în apă și, din cauza aceasta, o cale naturală și ieftină pentru transporturi de materii brute, pe tot parcursul seu până la Satul-mare, unde se revarsă în Tisa, — au n'ar pute servi și ea pentru instalarea unei fabrici de postav sau altă întreprindere? S'ar pute face o combinațiune, ca fondurile să fie interesate la întreprinderi prin închirierea cât se poate de ieftină a obiectului.

Scopul meu cu articolul present este de a atrage atențiunea oamenilor nostri competenți asupra bogățiilor, ce zac îngropate la noi și că dînsele s'ar pute exploata prin propriile noastre forțe, punând astfel fundament la începutul unei industrii românești. Sânt sigur, că odată creată, nu-i va lipsi spriginul și îmbărbătarea națiunei.

Cu bucurie vedem, cum institutele noastre financiare și comerciale prosperează pe zi ce merge și și câștigă încrederea chiar și a străinilor. Eu sânt de ferma convingere, că și pe terenul industrial putem ajunge la aceleași rezultate.

Prin comerț și industrie se îmbogățește un popor, și cu cât este mai bogat, cu atât el devine mai independent. Să cultivăm deci cu mai mult zel decât până aci *comerțul și industria*, cu atât mai virtuos, cu cât carierele politice etc. astăzi ne sânt aproape cu totul închise!

Deci: *înainte!* asta să ne fie de-
visa și în direcțiunea industriei.

Camil Petri.

Sfaturi economice. Este datul de mult lapte o însușire a rasselor?

Cercetări repetite au dovedit, că la toate rassele (soiurile) sânt vaci bune și rele de lapte și că deosebirea între cele bune de lapte din deosebitele soiuri este mult mai neînsemnată decât între cele bune și rele de lapte din același soi. S'a mai dovedit, că unde se lucră pentru a face câștig din lapte, numai vacile cele mai bune își plătesc nutrețul, pe când nutrirea vacilor rele de lapte este împreună cu perderi.

Cum se învață caii bătrâni la ham?

Caii mai bătrâni de călărit se pot întrebuința numai cu greu la ham. Hamurile îi gâdile și le sânt străine. Spre a-i deda cu hamurile, aceste se pun pe ei timp mai îndelungat în grajd, după aceea se poartă cu hamurile pe ei, de repetite-ori împrejur prin curte, lăsând ca niște frânghii (fanii) scurt legate să-i atingă la pânțele. După aceea de un lanț lung se se lege niște gunoaie, cari calul se le tragă mai mult timp jur-imprejur. Acum se se prindă la un car ușor împreună cu alt cal bătrân și domol, învățat la tras, și astfel se fie preumblați timp mai îndelungat prin curte. În cele mai multe casuri, astfel de cai se dedau și la ham.

Purcei cari beau urină (pișat).

Pricina, că purceii sugători beau urină de unde apucă, este cu deosebire lipsa materiilor văroase din nutrețul scroafei și prin urmare și din laptele ei. Pentru dezvoltarea oaselor purceii au lipsă de multe materii de aceste; și nepriindu-le în laptele mamă-sa, ei le caută în alt loc și mai îngrabă în urina mamei. În urma acesteia capătă felurite boale de rință și se prăpădesc. Pentru preîntimpinarea acestui rău scroafei de a făta i-se dă în fiecare zi un cir virtos compus din 1½ punt urluială de orz și 1½ pant țărițe de săcară, adăugând pleavă de grâu și apă. Priincios e și trifoiul roșu. Nefiind aceste cu puțință i-se dă var acid fosforic.

Găinile cari își mănâncă ouele.

În numerii de mai înainte am dat unele sfaturi, cum e a se purcede cu găinile, cari își mănâncă ouele. Acum dăm un nou stat, pe care îl găsim în o revistă economică din România.

Eată ce se scrie:

Se întemplă adese-ori, mai cu seamă unde sânt găini multe, că unele din ele își mănâncă ouele. Pentru a le desveta de acest nărav, nu este nici o vindecare; cel mai nimerit lucru este de a le tăia sau a le vinde.

Dar' se poate întempla că năravul acesta să-l aibă tocmai o găină la care ținem și nu vrem să o tăiem mai înainte de a avè câteva oue dela ea.

Ce să facem dar' ca să scăpăm ouele de lăcomia ei? Să o păzim când vrè să oue și să-i luăm oul înainte de a-l sparge!? De loc! Înainte de a te repezi să-l iai, găina 'l-a și spart!

Acest cas s'a întemplat de mai multe-ori într'o găinărie mare, unde o găină de rassă Dorking, ținută anume pentru prăsilă, își mânca ouele îndată după-ce le oua așa, că proprietarul era cu totul lipsit de ouele ei, pe cari ar fi voit să le aibă pentru prăsilă.

Eată ce a făcut proprietarul:

Și-a făcut o cutie din șipci de brad. Toate șipcile cari formează pereții și fundul cutiei, erau la 4—6 centimetri una de alta. Cutia a pus-o pe patru picioare înalte de 40 cm. și dedesubtul cutiei a pus un strat gros de paie.

Dimineața, a prins găina cu nărav a căutat-o de ou, și dacă a simțit că are, a băgat-o în cutie și a închis-o.

Acolo găina a ouat, dar' îndată-ce a eșit oul, a și căzut printre șipci și s'a oprit pe paiete de sub cutie de unde îl putem lua. După aceasta i-se dă drumul găinei până a doua zi de dimineața când reîncepem același lucru sau se ține închisă vre-o 4—5 zile în cutie apoi îi dăm drumul o zi și ear' o deschidem.

Această operațiune se face în timp de 15 zile, apoi încercăm găina dacă s'a lăsat de nărav; încercarea se face astfel: se pune sub ea, în momentul când e să oue, un ou de porțelan așezat pe ceva ca să nu cadă printre șipci; dacă găina nu încearcă să-l mănânce, e semn că s'a desveta de a mânca oue și putem să-i dăm drumul. În cas contrar n'avem decât să o ținem încă în cutie.

Apa să nu stee baltă pe agri.

Stând apa baltă pe locurile cu holdă toamna, în ajunul iernei și primăvara — este un lucru stricacios, pentru-că în urma acesteia holda putrezește și înghiață, adecă se strică, adesea cu totul. Pentru împedecarea acestui rău, e bine a trage, până nu e de tot prea târziu, brezde de scurgere.

Din vieța animalelor.

— Ținerea la olaltă. —

Și șerpii au câte ceva bun. Afară de simțul lor musical, mai dezvoltat poate și decât la om, ei mai au un simț care ne poate sluji ca pildă: Simțul de solidaritate, adecă de a ține unul cu altul. Când e un șerpe în primejdie, dă un sunet șuerător; dacă sânt pe aproape șerpi și-i

aud glasul, toți aleargă într'ajutor și toți sânt gata să moară pentru unul. Nu e vorba de iubirea puilor, căci toate animalele sânt gata să moară pentru puii lor — la șerpi e iubirea deaproapelui. Și alte animale o au. La animalele de casă se observă simț de solidaritate la boi și la porci. Toți veți fi observat, că dacă un porc e în primejdie și dă sunete plângătoare, toți porcii din curte încep a grohoti amenințatori și aleargă spre locul primejdiei, așa încât îndrăznesc s'atace pe om. Același lucru la boi și vaci: când mugește boul a primejdie, toți boii răgesc și s'adună acolo, furioși și gata să omoare pe om. Și earăși cănele e pilda tristă de cea mai din urmă lipsă de solidaritate. Cănele nu vrea să știe de alt căne, niciodată nu se ajută unul pe altul și se lasă în primejdie. Când bați un căne și el chelălăește plângător, toți câinii cari vîd primejdia sau o aud — în loc să vie și s'amenințe pe om, cum fac boii și porcii — ei toți fug care încotro și abia apucă să sară gardurile, chelălăind înșiși ei într'un mod mișelesc. Adevărat e, că frica îi face să nu fie solidari; vorba e, că ori-ce scusă le-ai căuta, ei n'au simțul solidarității.

Bietului căne 'i-am scos până acum trei ponoase: că nu iubește muzica de loc, că-i plac sunetele urite și amestecate și că nu e solidar. În schimb însă are calități cum n'au alte animale. D-voastră credeți, că virtutea cea mai mare a cănelui e credința? Nici-decât. Din moși-strămoși, toți laudăm credința cănelui, și pe bună dreptate. Dar' alte animale îl întrec în credință și bunăvoință față cu omul. Despre asta vom vorbi mai multe de altă-dată, acum amintim numai atâtea, că alte animale credincioase omului n'au nici umbră de rea credință în ele, pe când cănele are multă: mușcarea pe furis e o mișelie pe care numai cănele o are așa de pronunțată.

Și apoi, să mă ierte credinciosul căne: când popoarele au vorba „căne ce ești“ ca o insultă plină de dispreț, de sigur că ele n'au văzut în căne tocmai un ideal în ce privește credința și bunăvoință.

Din „Albina“.

Or.

Știri economice.

Când vor face astfel și învățătorii noștri? Karaszy Alexandru, învățător în Kishegyes, a înființat o școală de pomi în Csengőd (comitatul Pestei). Numărul altoilor din acea școală se ridică la 70 mii, ear' a perilor, merilor, persecilor, mandulilor și prunilor încă nealtoiți la 250 mii. Din toți acești pomișori altoiți și nealtoiți numitul învățător imbie spre vânzare, începînd de acum din toamnă, spunînd că are soiuri alese și le dă ieftin. Spune mai departe că dela toată suta de florini, ce va primi-o din vânzare, are să dăruiască câte 1 fl. pentru „Cassa orfanilor de învățători din patrie“.

70 mii de altoi și la un pătrar de milion pomișori nealtoiți, cultivați de un singur

învățător! Această hărnicie trebuie să pună în uimire pe toată lumea. Aceasta este o adevărată comoară. Cu atâți altoi s'ar pute umple toate grădinile din un cerc pretorial și socotit fiecare altoi numai cu 10 cr., pe ei are să capete 7000 fl., fără a mai computa și sumedenia de nealtoiți.

Și pe când Karaszy astfel ne pune în uimire cu hărnicia sa, pe urma căreia poate ajuta și pe orfanii colegilor sei, partea cea mai mare a învățătorilor noștri, în decurs de ani n'a cultivat nici un pomișor. Ce am pute zice alta în acest caz, decât cu scriptura: „Mergați și faceți și voi așisderea!“

Reuniune economică pentru Orăștie și jur. La inițiativa luată de dl Dr. Ioan Mihu, vrednicul director al „Ardelenei“ din Orăștie, încă în primăvara anului trecut fruntașii români din Orăștie și din jur au hotărît să înființeze o „Reuniune română de economie pentru Orăștie și jur“. Statutele s'au înaintat guvernului, și după o trăgănașe mai lungă, guvernul le-a întărit, cerînd însă în chip volnic a lăsa afară din titlu cuvîntul: „română“. (Ca-și-când astfel nu ar fi ea tot română).

Noua Reuniune economică are să fie în două părți: una agricolă, care să lucre după pilda Reuniunii agricole dela Sibiu, și alta industrială și comercială, care să îmbrățișeze cauza industriașilor și comercianților români, al căror număr e în frumoasă creștere atât în Orăștie, cât și în jur. Comitetul stînd din 12 membri, va fi și el împărțit în două secțiuni, avînd un președinte la olaltă.

Pentru cultivatorii de vii din comitatul Albei-inferioare. Ministrul ungurese de sgriculură, avînd în vedere, că în comitatul Albei-inferioare filcxera a nimic foarte tare viile, a lăsat să se vîndă cultivatorilor viță de vie risling ca 80 fl. mii. Bani vor ave a-i ptați în timp de 4 ani.

Valuta de coroane. Să răspundise veste, că dela Anul-Nou încolo calcularea în valuta de coroane va fi obligătoare. Această veste însă nu poate fi înțemeiată, de vreme-ce și legea despre valuta de coroane, — din întemplantare se află între proiectele pactului economic cu Austria. Și după-cum este azi situația în Ungaria și în Austria, pactul economic la nici un caz nu va fi încheiat până la Ianuarie anul viitor. Rămîne dar', că nici legea despre obligata calculare după valuta de coroane nu va intra în vigoare cu 1 Ianuarie a. v. După-cum se vestește acum, abia la 1900 va intra în vigoare această lege.

Călimdarul Poporului pe anul 1899.

— Voci de presă. —

»Floarea-Albastră«, despre »Călimdarul Poporului« serie:

E anotimpul călimdarelor.

În românește până acum n'a apărut decât acesta, și probabil că el va fi până la sfîrșit cel mai potrivit scopului pe care 'și-l-a propus, dintre toate călimdarele cari vor apăre de acum înainte în țeară.

Această specialitate de publicistică a ajuns în vremea din urmă un fel de mijloc de speculă. Se pune materia călimdaristică, vre-o câteva anecdote, câteva nuvele și poezii ca vai de lume, și eată călimdarul gata.

Publicația »Tipografiei« din Sibiu face o fericită excepție și merită să o relevăm. »Călimdarul Poporului« e, cu adevărat, scris pentru poporul român, e o mică cronică a evenimentelor petrecute în țările locuite de Români, un modest dar' puternic îmbold de îmbărbătare la luptă, de înflăcărare a senti mentului patriotic.

Din cuprinsul literar remarcăm, „Revașul nostru“, cronica mișcării naționale de peste munți, dela Septembrie 1897 până la Septembrie 1898.

Poesiile, anecdotele, nuvelele, tot ce formează cuprinsul literar al călimdarului, sînt scrise într'o limbă frumoasă, simplă, curgătoare, așa cum vorbește țeranul român.

Redactorii „Tribunei“, cari au redijat compunerea acestui călimdar, pot să fie mândri de modesta lor lucrare. In tenui labor.

Așa modest cum este „Călimdarul Poporului“ va fi încă unul din puternicile mijloace de educație națională, și ca Români trebuie să încurajăm tot ce se produce în direcția aceasta.

Loc deschis.*

Daruri pentru „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“.

(Mulțumită publică)

(Urmare și fine).

8. La fondul „Antoniu Bechnitz“, care azi costă din fl. 111.64 și din a cărui interes se vor distribui în mod gratuit între învățăcei manuale de religie și între membrii distinși cărți bune de cetit, s'au adaus din averea Reuniunii tot în memoria regretatului Ioan Bechnitz suma de 5 fl., ear' subscribul president a contribuit cu 3 fl.

9. Profesorul seminarial, dl Gerasim Sîrbu din Caransebeș, ne-a dăruit „Viața și faptele marelui Șaguna“, disertație pentru festivitatea dto 14 Iunie c. din Caransebeș.

10. Stimabila doamnă Sofia Cosmutzan. Bechnitz, la dorința expresă a mult regretatului Ioan Bechnitz, ne-a îmbogățit biblioteca cu peste 70 opuri aproape toate frumos compactate și în valoare de mai multe zeci de florini, între cari „Familia“ pe anii 1865 1871; „Vatra“ 23 numeri; „Almanahul literar și ilustrat“ pro 1886 și 1887; „Cuvinte sufletești“ de Carmen Sylva; „Despre cultura și literatura română în secolul al 19-lea“ de I. Bianu; I. Ghica: „Scrisori către Vasile Alexandri“ și „Amintiri din pribegia după 1848“, două scrisori către același; „Balade și Idile“ de G. Cobuc; „Archiepiscopul și Metropolitul Andreiu br. de Șaguna“ de N. Popea; „Unsere Zeit“, „Deutsche Revue der Gegenwart“ pro 1865, 1866; „Rumänische Skizen“ de M. Kremnitz etc. etc., cum și icoana „Biserica episcopală dela Curtea-de Argeș“. Amintim, că biblioteca stă la dispoziția membrilor, cari solvesc taxa de 2 cr. pe săptămână pentru folosirea câte unei cărți.

Exprimăm sincerele noastre mulțumite tuturor acestor, ce în mod atât de eclatant își arată dragostea pentru deșteptarea și înaintarea clasei noastre mijloci.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, ținută la 2 Noembrie n. 1898.

Victor Torășianu, George Poponea, președinte. notar.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

CRONICĂ.

Monument lui Șaguna. *Consi- storul arhidieceșan din Sibiu, se vede, că din incidentul aniversărei de astă-vară a morții marelui Șaguna, a edat cu datul de 6 Iulie c. o circulară către oficiile protopres- biterale și parohiale, ordinând a se face colecte benevole la credincioșii din arhidie- cesă, pentru ridicarea unui monument lui Șaguna.*

In circular se arată măsurile luate până acum în privința aceasta, cari, trebuie să mărtu- risim, sînt aproape de o neexcusabilă negli- gență și apoi se zice între altele următoarele :

„Onoarea noastră națională și recuno- ștința noastră fiiască pretinde dela noi, ca, dacă nu s'a putut mai curînd, barem acum să dăm memoriei lui tributul nostru de vene- rațiune și iubire. Nu marele nostru Andreiu are trebuință de un asemenea semn, căci el prin mărețele sale fapte și-a făcut numele nemuritor, atît în istorie, cît și în inimile noastre; ci demnitatea noastră o cere aceasta dela noi.

Și dacă această dorință se impune tuturor fiilor bisericeii noastre din metropolie, cu îndoit cuvînt se poate cere împlinirea ei dela noi, arhidieceșanii cari am fost cei mai deaproape fii ai lui, între cari mai mult a lucrat marele bărbat, ca să ne ridice din somnul cel greu, în care ne adormiseră timpurile ce le vitrege, și să ne pregătească un venitor mai sînin și mai dulce, de cum ne-a fost trecutul“.

Dorim, ca ideea ivită în sinodul archi- diecesan încă la 1873 să se întrupeze cât mai curînd.

*

Românii în Franția. „La vie moderne“, o distinsă revistă franceză, dorind a presenta cetitorilor sei România, a rugat în acest scop pe dl Jules Brun, un parisian de sigur dintre cei mai competenți.

În nrul proximo, din săptămîna viitoare, di- tinsa revistă va publica: o conferință despre Ro- mânia din Transilvania; traducerea unei novele române *Bunica*, 12 sonete: *sufletul românesc*, un studiu despre finanțele României, un articol intitulat „România la expoziția universală din 1867“.

Va se zică „Vieța modernă“ va fi con- sacrată aproape exclusiv Românilor.

*

Universitatea săsească și-a încheiat sesiunea actuală în 29 Noemvrie c. Afară de subvențiile și ajutoarele ordinare date insti- tutelor noastre culturale, cari sînt intrate la budget, în sesiunea actuală s'au votat pe un an ajutoare de câte 200 fl. școalelor noastre române gr-or. din Orăștie și Sebeșul-săsesc.

*

Soldați români decorați. Cu oca- siunea iubileului Maiestăței Sale au fost decorați pentru merite excepționale cu crucea de argint cu coroană următorii 2 suboficieri români: din regimentul de infanterie nr 51 din Cluj sergentul-major *Vasilie Pop* și din batalionul de vînă- tori nr. 23 staționat în Cluj sergentul- major *Ioan Chiuzdea*.

*

Nou notar public. Ministrul de justiție a denumit pe *Iacob Horovicz* notar public în *Murș-Ludoș*. *Horovicz* a fost până acum substituit de no- tar public în Budapesta.

Instalare de preot. Ni-se scrie: Comuna noastră Micești (Chișfalău) a avut azi, în sfînta zi de „Intrarea în biserică“, mare sîrbătoare. Pentru-că am văzut tot- odată și intrarea în biserică a noului nostru preot *Ioachim Totoianu*. Instalarea tinărului paroh s'a împlinit cu multă solemnitate. Liturgia a celebrat-o Revs. d. protopop din Alba-Iulia, *Simion Micu*, asistat de tinărul preot. După liturgie s'a cetit decretul de denumire, apoi dl protopop a recomandat po- porului pe noul seu părinte sufletesc priatr'o cuvîntare plină de învățături. Tinărul preot a urcat apoi amvonul și a salutat turma sa sufletească cu trei flori din grădina cerească: *credința, speranța și iubirea*, spunînd o foarte frumoasă cuvîntare pe această temă. Cântări frumoase am auzit în decursul liturgiei dela dl *Ioan Giurgiu*, jurist din Cluj. Biserica era plină de credincioși, popor și inteligenți, între cari rudeniile noului preot: *Vas. Podoabă* din Cluj, *Dr. E. Dăianu* din Sibiu, *Aug. Giurgiu*, catichet în Cluj, autoritățile locale și alții. Ceremonialul a ținut până la 12 ore, când a urmat veselia obișnuită.

Au trecut câțiva ani de când parochul iubit al Chișfalăului, *George Totoianu* ne-a părăsit trecînd la cele vecinice. Ceea-ce dorim acum dela noul paroch e, ca să fie eema urmaș al tatălui seu.

*

Faptă creștinească. Prea Cuv. Sa părintele arhimandrit *Dionisie* dela Bașteni (România) a dăruit bisericeii române din Cîm- puri-Surdue șapte din cele mai prețioase cărți trebuincioase la serviciul divin. Darul gene- rosului arhimandrit a produs mare bucurie între credincioșii amintitei comune.

*

Mulțumită publică. Dl *Engelu Degli Uomini* — furnisor de piatră în comuna Albești — în România, cu ocaziunea căsăto- riei sale cu d-șoara *Leontina Aron*, din co- muna noastră, săvîrșită în 13 Noemvrie st. n. a. c. a donat fundațiunei bisericeii noastre 10 (zece fl. v. a.) Pentru acest dar mari- nimos primească mulțumita noastră sinceră.

Roșia-de-Secaș, în 26 Noemvrie st. n. 1898. *Ioan Deacu*, paroch gr.-cat.; *Nicolae Burnete*, prim-curator.

*

Supărare patriotică. Ziarele ma- ghiare varsă foc și pară de mînie și nu pot înțelege obrăznicia ne mai pomenită, că în țeara „ungurească“ se mai află o primărie care nu folosește în toate agendele sale pa- tentata limbă de stat.

Primăria aceasta huiduită e primăria orașului Sibiu, care într'o afacere a „Tipo- grafiei arhidieceșane“ din loc a trimis o ci- tațiune comunei Sarcea — în limba germană. Ziarele maghiare strigă în gura mare după ministri, după procurori ca să intervină și să pedepsească pe cutezătorul „Gemeinderichter“ din Sibiu.

Dar' mai încet venerabililor, căci doar' mai sînt încă și orașe și comune, care au ca limbă protocolară și vre-una din limbile na- ționalităților.

*

Diferențe în comitatul Hunedoarei. Ni-se scrie, că vicecomitele comita- tului Hunedoara în urma ivirei mai mul- tor casuri de diferiențe a dat ordin ca să se închidă școalele din comunele Goagiul- inf., Băieșdi și Boșorod. Școala elemen- tară de stat din *Deva* încă s'a închis de câteva zile, pentru-că și aici s'a ivit un cas de diferiențe.

Furtuni grozave. Din New-York se scrie, că furtuni grozave au bătuit în portu- rile nordice. Vre-o 30 de corăbii au fost cufun- date, ear' peste 60 au fost abătute la țemurii Noiei Britanii. În portul Boston au sosit 30 de corăbii parte zdrobite total, parte foarte stricate de vifor. Peste 40 oameni și-au per- dat vieța.

Domnia femeiască. Aproape în fiecare zi se aud plîngeri din partea femeilor, că pe ele bărbații nu le lasă să-și ocupe locul cuvenit cu vieța politică și economică. Aceste plîngeri însă sînt neîntemeiate, de oare-ce 2 treimi din omenime și jumătate din întreg rotogolul pămîntului se află sub domnia femeilor. Așa avem pe regina Angliei Victoria, care dela 1889 dom- nește peste națiunea cea mai puternică din lume. Vilhelmina numai de curînd a fost încoronată ca regină a Olandei. Ce-i drept, aci, țeara-mamă nu e mare, dar' sînt multe coloniile, care îi țin și ei un loc de frunte între celelalte națiuni.

Cârma Spaniei, fiind regele încă mic, e are în mîna regina-regentă Cristina. Peste cele 400 milioane de locuitori ai Chinei domnește de- asemenea Tsi An, vîduva împărăteasă. Țarul Rusiei Nicolae stă sub influența soției sale Țarina Alix, care prin frumseța și cultura ei stăpînește asupra inimei Țarului. Se zice, că ea este care ar fi dat Țarului și ideea desarmării generale.

Regina Italiei Margareta, fiind și ea de o frumseță rară, cultă și de spirit, are deaseme- nea mare influență asupra soțului seu Umberto. Acesta are deplină încredere în judecata reginei și se zice, că ministrii știu foarte bine, că con- sensul reginei e neapărat de lipsă spre a pute dobîndi ceva dela regele.

Regina României, cunoscută în toată lumea ca scriitoare și poetă sub numele de *Carmen Sylva*, încă trece ca o femeie foarte pricepută în ale politicii și se zice, că sfatul seu înțelept a contribuit mult la prosperarea României.

—

Cînd ziarele maghiare sînt sin- cere — ceea-ce de altfel foarte rar se întîmplă — spun lucruri demne de toată atențiunea, cari caracterizează situația nefericită, ce dom- nește în Ungaria. „P. H.“ în numărul de ieri scrie de pildă: „Cine nu e deputat maghiar, ci numai simplu obiect politic sau nevinovat plătit de dare, acela zimbînd se întreabă, că ce preț are pentru țeară și pacea aceasta înjghebată eată numai așa? Chiar nimic! De- putații sînt ceartă și ear' se împacă și cu asta să perd două zile. În fiecare zi spesează din venitul dărilor 60.000 fl., deci în două zile 120.000 florini. Acesta e rezultatul întreg, Dumaezeu să-i țină să poată continua în pace“.

Prețioase caracterisări.

*

Masă studențească în Brașov. O veste îmbucurătoare am primit din Brașov. Directorul *V. Oniș* și corpul profesoral al școalelor au luat inițiativa pentru înființarea unei mese studențești, la care să fie împîr- tășiți cu prînz gratuit școlarii cei mai săraci ai școalelor medii și superioare române gr-or. din Brașov. S'a proiectat o masă pentru 22—24 școlari; mijloacele se vor lua: din fondul pentru ajutorarea studenților săraci și bolnavi, din fondul „Coresi“, dela societatea de lectură a studenților, dela biserica Sfîntului Nicolae, „Albina“, dăruiri etc.

Corpul profesoral a primit în principiu înființarea mesei și a însărcinat direcțiunea școlară a face pașii necesari pentru asigurarea resurselor financiare necesare.

Bere în loc de vin. De cînd au eșit falsificațiile nenumărate de vin, ce se fac la noi în țeară, lumea s'a împrietenit mai mult cu berea și deja până acum se observă foarte mult, că vinul e scos din circulație.

prin bere. Marile fabrici de bere dela Steinbruch 'și-au înmulțit producțiunea, de oarece berea ce au avut-o prin magazine trece ca nici-odată.

În cercul Iliei (com. Hunedoarei) a fost ales ca *tutor orfanal* dl *Ioanichie Olariu*, învățător în pensiuie, mulțumită ținutei bărbătești a Românilor de acolo.

Convocare. Pe baza concludului comitetului central din 24 Noemvrie n. 1898 și în conformitate cu §-ul 20 din statute, am onoare a convoca a *X-a adunare generală ordinară* a »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului« în Racovița, pe Duminecă, în 25 Decemvrie n. a. c., la 11 ore a. m.

Program: 1. Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiociniilor pe anul 1897 și proiectul de budget pe 1899. 2. Propuneri eventuale din partea membrilor. 3. Discurs despre cultura fânătelor și despre prăsierea vitelor. 4. Despre însemnătatea »tovărășilor agricole« și a băncilor sătești sistem »Raiffeisen«. 5. Autenticarea protocolului ședinței.

Sibiiu, 7 Decemvrie n. 1898.

Demetriu Comșa,
președinte.

Monarchul și fiicele Sale. Îndureratul nostru Monarch s'a retras în castelul din *Wallsee* lângă Dunăre, ca în cea mai mare tăcere și în liniște deplină să petreacă însemnata ziua de 2 Decemvrie. După-cum anunță o scrisoare din *Wallsee*, Monarchul a petrecut ziua întreagă în cel mai intim cerc familiar. Împreună cu cele două fiice, Gizela și Maria Valeria a făcut plimbări până la *Mühlau*. În decursul plimbării Monarchul de mai multe-ori a zis că mișcarea aceasta l'a recreat mult și apoi blând a agrăit pe mai mulți oameni cu cari s'a întâlnit. Alaltăieri Monarchul s'a reîntors la Viena.

În pomenirea lui Șaguna. Societatea de lectură „*Andreiu Șaguna*“ invită la *ședința publică* ce se va ține Duminecă, în 29 Noemvrie st. v., în memoria Marelui *Andreiu*, în sala cea mare a edificiului nou seminarial. Începutul la 7 ore seara.

Program: 1. „*Cuvânt de deschidere*“, rostit de președintele Dr. I. Stroia.

2. „*Noaptea*“, de F. Abt, executată de corul societății.

3. „*Mijloacele, prin cari se asigură progresele unui popor*“, disertație de vicepreședintele Ilie Hociotă, cleric în cursul al III-lea.

4. „*Duo brillant*“, pentru 2 flaute de *Kuhlan*, executat de Georgia Hentia, cleric în cursul al III-lea și Emilia Tăchilă, cleric în cursul al II-lea.

5. „*Fulger*“, poezie de G. Coșbuc, declamată de Iosif Comanescu, cleric în cursul al III-lea.

6. „*Despre influințele binefăcătoare ale calamităților asupra omului*“, disertație de Nicolau Șandru, cleric în cursul al II-lea.

7. Orchestră: a) „*Într'un album*“, de G. Dima; b) „*Gavotte*“, de Czibulka Al'phons, executate de orchestra societății.

8. „*Vespasian și Papini*“, dialog de I. Negruzzi, predat de Iosif Comanescu, cleric în cursul al III-lea și Zenovie Popovici, cleric în cursul al II-lea.

9. „*Era noaptea întunecoasă*“, de G. Dima, executată de corul societății.

Apel. Subscriși în numele despărțământului „*Indol*“ a „*Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș*“, ne luăm libertate a apela la bunăvoința P. T. public iubitor de luminarea și cultivarea poporului român, spre a ajutama biblioteca Reuniunii învățătorilor ce se înființează în centrul despărțământului, cu cărți, foi și reviste; ear' numele P. T. donatori se va publica pe cale ziaristică.

P. T. donatori sunt rugați a trimite cărțile la adresa: *Nonic Russu*, învățător în *Măgura*, (u. p. Alsó Jára) *Torda-Aranyos* m. *Măgura*, 1898. *Vasiliu Munteanu*, președintele despărțământului; *Nonic Russu*, notarul despărțământului.

Alegerea reprezentanței comunale în Șeica-mare s'a făcut în 5 l. c. Ni-se serie, că în toate posturile au fost aleși numai Români, afară de primar, care e Sas, nevoind protopretorele să candideze și un Român. Românii s'au purtat brav, afară de câțiva nemernici, cari au votat cu străinii și cărora le poate fi rușine. În numărul viitor vom publica s rizoarea, ce am primit.

O copilă de Român (orfană, ori sërmană) harnică, credincioasă și cu purtare bună, de 14—16 ani, se caută ca servitoare, pe lângă susținerea întreagă și plată de 40 fl. v. a. pe an, spre împlinirea lucrurilor mai ușoare de casă. Bani de drum capătă îndată. Adresa: *Victor Russu*, profesor, *Losoncz (Nógrád m.)*

Provocare.

Sunt rugați toți aceia, cari au cerut pe credit (în credință) „*Foia Poporului*“ și n'au plătit nici până acum prețul abonamentului, să binevoiască a plăti cât mai curând la administrația „*Foii Poporului*“, căci altfel vom fi siliți nu numai a întrerupe trimiterea foii, ci vom publica în foaie — spre rușinea lor — cu numele pe aceia, cari rămân tot în restanță.

Loc deschis. *)

(Mulțumită publică).

Prea stimatul domn *Andreiu Todoran*, proprietarul tipografiei „*Aurora*“ și editor în *Gherla*, a binevoit a dărui pentru biblioteca „*Societății junimeii*“ din *Babța* 19 cărți foarte folositoare, pentru care marinitate subscriși în numele „*Societății junimeii*“ îi aducem cea mai ferbinte mulțumită publică.

Babța, la 3 Decemvrie 1898 n.

Gavriil Alușiu, *B. Gavrilă Buda*,
conduc. „*Soc. junimeii*“, notarul „*Soc. junimeii*“.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

RÎS.

Vorbe sincere.

— „*Eu am ajuns în închisoare, zise un pungaș, pentru-că mai mulți bani împrăștiți i-am adunat la un loc*“.

— „*Și eu, zise tăciunarul, pentru-că am făcut lumina într'o casă*“.

— „*Și eu, zise falsificatorul de cambii, pentru-că am voit să-mi dau alt nume*“.

— „*Ear' eu, zise în fine spărgătorul de casse, pentru-că am voit să-mi deschid o casă mare de bani*“.

Posta redacțiunii și răspunsuri.

D. C. în Șipet. Adresează-te la *Gavriil Alușiu* în *Babța*, p. u. *Hadad* (comit. Sălagiu).

I. V. în T. Nrii ceruți i-am trimis. Pentru cele trimise mulțumită.

Ab. nr. 1957. Catalogul librăriei noastre i-l-am trimis. Cărțile, ce întrebă nu știm să se afle de vânzare, decât poate la dl *Vulcan (Orade)*.

Abon. nr. 3328. Cele mai bune sunt ale lui *Coșbuc* și *Vlăhuț*. — Dicționar este al lui *Ghețe*, la *Nășeud*. — Din cele trimise vom publica.

Abonent nr. 6734 în Ohaba. Tragerea s'a ținut și câștigurile nesocoase s'au licitat. Adresează-te în privința aceasta la Reuniune.

N. M. în Sighișoara. Causa d-tale și a altor Români păgubiți prin cănele turbat, care v'a mușcat animalele, este foarte gingașe. Dacă d-ta ai vândut vițelul știind că a fost mușcat de un câne, despre care poate numai te-ai temut, că va fi turbat, și vițelul a turbat, cumpărătorul a avut temeiul în lege de a te putea urmări judecătorește. Și precum cumpărătorul s'a legat de d-ta așa și d-ta și soții păgubiți v'ați putea lega de avocatul cu cănele turbat numai în acel cas, că i-ați putea afla vină întemeiată, care s'ar putea dovedi s. p. că el ar fi știut, că cănele seu a fost mușcat de alt câne, despre care se putea măcar presupune, că a fost turbat și totuși n'a luat măsurile de lipsă, ca să prevină alte nenorociri, ținându-l legat până la trecerea crizei, apoi ori a fost acela câne de casă, de curte, de vânat etc. Dacă o astfel de vină n'ați putea dovedi, după părerea noastră, ori-ce încercare de urmărire va rămâne fără rezultat. Căci, dacă cănele a turbat, fără-ca stăpânul seu să știe că el a fost mușcat de alt animal turbat, toată treaba se privește ca o nenorocire provenită din întâmplare, ca și aceea când iți-se apără casa din a vecinului și la răspundere nu-l poți trage, dacă nu se poate dovedi îndeajuns vinovăția lui, că s. p. însuși a pus foc ș' a.

Causa se poate încredința judecătorei și fără de avocat, dacă, cum am zis, aveți dovezi.

Avocat bun destui aveți; mai în apropiere pe dl *Dr. Ivan*, din *Mediaș*.

T. Tr. învățător în Gr. Pentru scoaterea petelor din haine sunt mijloace fel și fel, după-cum sunt și materiile, din cari au provenit petele. Unul din cele mai probate este *benzin*-ul, cu care petele se înmoaie bine, se dă cu săpun de rășină și cu peria să freacă. Văpsitorii întrebunțează și *chlor* pentru spălarea calurilor.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andreiu Balteș*.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*“ societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 27-a d. Ros., gl. 2, sft. 5.	rés.	ap.
Dum.	29 Muc. Paramon	11 Damasch	7 55 4 5
Luni	30 † S. Apost. Andreiu	12 Maxentiu	7 56 4 4
Marți	1 Pror. Naum	13 Lucia	7 56 4 4
Merc.	2 Pror. Avacum	14 Nicasia	7 56 4 4
Joi	3 Pror. Sofonie	15 Celian	7 56 4 4
Vineri	4 † M. Varvara	16 Adelaida	7 57 4 3
Sâmb.	5 Cuv. Sava c. sfințit	17 Lazar	7 57 4 3

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 29 Noembrie: Gilău.

Luni, 30 Noembrie: Ormeniș.

Marți, 1 Decembrie: Biozid (Bözöd), Ghiegio-Sân-Miclăuș, Sân-Miclăuș, Șeica-mare.

Mercuri, 2 Decembrie: Feldioara, Măda, Rodna-veche (2 zile premergătoare tîrg de vite).

Joi, 3 Decembrie: Brad, Dej.

Sâmbătă, 5 Decembrie: Alba-Iulia, Halmagiul-mare, Praid.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea Stuparilor săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului“.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stuparilor. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria „Tipografie“, societate pe acțiuni în Sibiu:**

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

☛ fiecare Român,

☛ luptător pentru

☛ dreptul național.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andreiu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrează la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 23 cr.

Librăria „Tipografie“,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului

[624] 36—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

☛ e de mare preț ☛

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefacătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei“ este expusă pentru comerțanții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

- Pădureanca. Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipărus Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 19 bani.
- Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Flioaică nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărălnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Răstēm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare. Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gennevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușoata. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărălnic. Novellă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Țeară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Crainului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârceitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau bani.
- Nuscii-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni. Novellă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru. De Antoniu Ghislan-zoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalina păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoni. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici. Novellă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

O copilă

de 13 până la 19 ani se caută pentru slujbă casnică la o familie. O copilă care este fără de părinți, care știe măcar ceva lucru de casă, are simț curat românesc și știe cânta cântece naționale românești mai ușor se primește (se preferază).

Acei părinți, supraveghetori asupra copilelor, ori copile care vreau să intre în slujbă, să se adreseze medicului cercual **Dr. Gramatovici în Jajce, Bosnia.**

[2062] 5-5

Două cărți folositoare pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
biblioteca „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC ÎN ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintărie s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu imputernicit. Expedez deci ori-și-cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerare de fl. 6.60 și anume:

- 6 cuțite fine cu tăiș veritabil englez,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint patent american,
- 1 lingură pentru supă, de argint patent american,
- 1 lingură pentru lapte, de argint patent american,
- 2 păhăre pentru ouă, de argint patent american,
- 6 tave Victoria englezești,
- 2 feșnice frumoase de masă,
- 1 sitiță pentru ceai,
- 1 lopățică pentru zahăr pisat.

44 de bucăți la olaltă numai fl. 6.60.

Toate aceste 44 de bucăți au costat mai înainte fl. 40 și se pot căpeta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează culoarea timp de 25 ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin aceasta în public, a retrimite banii fără nici o împedecare tuturor cărora nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci prilejul acesta admirabil și să-și procure splendida garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

cadou de Crăciun și Anul-Nou

precum și pentru toate gospodăriile mai bune

Se capătă numai la

[1964] 6-8

A. Hirschberg,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent
Viena, II., Rembrandstrasse 19/7. — Telefon nr. 7114.

Expediția în provincă se face cu rambursă sau pe lângă anticipația sumei.

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de-alături (metal higienic).

Extras din scrisorile de recunoștință:

Stimate dle! Sânt foarte mulțumit cu garnitura. Vă rog să mă trimiteți trei garnituri de aceste la adresa cumnatei mele br. Nyáry născ. Somogyi la Szántó.

Pilis.

Br. Iuliu Nyáry.

Primind expediția sânt mulțumit. Vă rog încă de o splendidă garnitură de fl. 6.60.

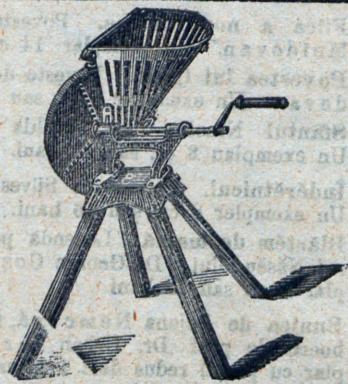
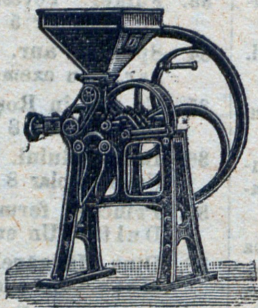
Cluj.

Baronesa Bánffy.

Intemeiat la 1857.

Intemeiat la 1857.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole în Sibiu, Jungenwaldstrasse nr. 1,
(Poarta Cisnădiei),

recomandă p. t. publicului marele seu magazin de tot felul de mașini agricole, anume:

Prese și teascuri pentru oleiu, mori pentru poame și prese (teascuri) pentru poame și vin, tăietoare de napi și cartofi, mori de zdrobit și de măcinat patentate din cele mai bune, „Simplex“ și „Original“, mașini de tăiat nutreț și sfărmitoare de porumb (cucuruz) de diferite mărimi și prețuri, triere de diverse sisteme, fireze circulătoare. Resultatul este, că un copil este în stare să învîrte mașina (rișnița, trier) în decurs de o zi, fără a se osteni. Ruperea sau stricarea mașinei este total exclusă. Prestațiunea mașinei atât calitativ cât și cantitativ este mult superioară tuturor sistemelor de până acum pentru a fi puse în mișcare cu mâna, piciorul și prin motor etc. etc.

[707] 20-22

Totodată îmi permit a atrage atențiunea p. t. publicului asupra morilor (rișnițe) pentru bucate și napi, acum de curînd patentate în-și afară de țeară. La aceste mașini părțile ce se pot rupe curînd, fiind din fer, ca d. e. rolurile cu dinți și sulurile mișcătoare sînt înlocuite cu roluri de curele și cu simple curele.

De încheiere amintesc, că în fabrica mea de nou asortată și îmbogățită se află mori de măcinat cu 1, 2 sau mai multe petri după sistemul cel mai bun. Apoi recuise pentru transmisiunile necesare la lucrătoare, fabrici și mori, pe lângă prețuri moderate.

Toate lucrările le efectuează foarte solid.

Catalogue franco și gratis.

Reparaturi de mașini se primesc și se execută prompt și ieftin sub garanție.

Mașini de unelte pentru fauri și lăcătari.

Cea mai mare garanție pentru mașinile mele.